

مجمع الانشاء

مجموعه ای ارزشمند از منشآت دوره سلجوقی،

تیموری و صفوی

• عباسقلی غفاری فرد

مجمع الانشاء، مجموعه‌ای از مکاتبات، فرامین و عرایض دوره سلجوقی، تیموری و صفوی است که چارلز ریو در فهرست نسخ خطی فارسی موزه بریتانیا، عنوان آن را نسخه جامعه مراسلات اولوالالباب ثبت کرده است. مهدی بیانی در پشت صفحه نخست نسخه خطی مربوط به کتابخانه ملی به شماره ۱۰۷۹ در رابطه با نام اصلی کتاب و نامگذاری آن از سوی چارلز ریو، چنین نوشته است: «نام و نام مؤلف این کتاب در فهرست کتاب‌های خطی کتابخانه عمومی معارف تألیف عبدالعزیز جواهر کلام تصریح نشده و ذیل شماره ۱۴۳ جزء اول فهرست مزبور آن را مجمع الانشاء در مراسلات سلاطین سلجوقیه و صفویه ذکر کرده است. نام مؤلف این کتاب ایواغلی حیدر بن ابوالقاسم و با آن که غالب کلمات صفحه اول این کتاب محو و ریخته است، در سطر شانزدهم کلمات ابن ابوالقاسم ایواغلی حیدر خوانده می‌شود. همچنین در صفحه دوم سطر ششم کتاب حاضر می‌خوانیم «لوح دبستان آدابست نسخه جامعه مراسلات اولوالالبابست.» چارلز ریو، مؤلف فهرست نسخ خطی فارسی موزه بریتانیا، استناد به جمله اخیر عبارت کتاب نموده نام کتاب را نسخه جامعه مراسلات اولوالالباب دانسته است؟ ۲۸ خرداد ۱۳۱۵ (مهدی بیانی)»

- مجمع الانشاء، مشتمل بر دو جزء و یک خاتمه است. جزء اول
محتوی بر منشآت از زمان سلاطین سلجوقی تا زمان شاه عباس دوم
صفوی (۱۰۷۷-۱۰۵۲ ه. ق)؛ جزء دوم مشتمل بر مکاتبات و
مراسلات سلسله صفویه است که در معنی والیان و لایه و کرامت و در
صورت پادشاهان عظیم الشان به حساب می‌آمدند؛ و خاتمه که
مشتمل بر مکاتبات و منشآت اصحاب دانش و ارباب طبیعت و
منتخبات تواریخ و تحفه مجلس شاهنشاهی است.
- جزء اول: هشتاد و هفت نوشته را در برمی‌گیرد که عبارت اند از:
- ۱- نامه سلطان الب ارسلان به یکی از فرزندان خود
  - ۲- منشور الب ارسلان در انتصاب خواجه نظام الملک به
وزارت فرزندش ملکشاه
  - ۳- منشور الب ارسلان در تعیین عمید الملک به حکومت
کوهستان و توابع و نواحی آن
  - ۴- عرضه داشت خواجه نظام الملک به سلطان جلال الدین
ملک شاه سلجوقی
  - ۵- جواب عریضه خواجه نظام الملک
  - ۶- منشور الب ارسلان در تعیین قاضی الاسلام
  - ۷- جواب امام محمد غزالی به نظام الملک که از سوی او به
جهت تدریس در نظامیه بغداد تعیین شده بود
  - ۸- نامه غزالی به سلطان سنجر سلجوقی
- ۹- منشور سلطان جلال الدین والی روم در باب عمارت
عثمانجیق خواندگار روم
  - ۱۰- منشور سلطان علاء الدین فرامرز سلجوقی به عثمانجیق
خواندگار روم
  - ۱۱- رقعہ امام محمد غزالی به خواجه نظام الملک
  - ۱۲- منشور سلطان علاء الدین سلجوقی به عثمان، بنیانگذار
سلسله عثمانی
  - ۱۳- جواب عثمان به سلطان علاء الدین
  - ۱۴- حکم سلطان اورخان پسر عثمان در باب حکومت بعضی
محال که به سلیمان پاشا پسر خود نوشته
  - ۱۵- نامه سلیمان پاشا به اورخان
  - ۱۶- نامه اورخان به حاکم قرامان
  - ۱۷- عهدنامه حاکم قرامان با اورخان
  - ۱۸- فتحنامه ایلدرم بایزید بعد از کشته شدن پدرش در جنگ
فرنگ در کتمان مرگ پدر
  - ۱۹- حکم مخفی ایلدرم بایزید که همراه فتحنامه مذکور نوشته
شده
  - ۲۰- نامه تیمور به ایلدرم بایزید نوبت اول
  - ۲۱- جواب نامه امیر تیمور
  - ۲۲- نامه امیر تیمور به ایلدرم بایزید دفعه دوم

مجمع الانشاء، مشتمل بر دو جزء و یک خاتمه است. جزء اول محتوی بر منشآت از زمان سلاطین سلجوقی تا زمان شاه عباس دوم صفوی؛ جزء دوم مشتمل بر مکاتبات و مراسلات سلسله صفویه؛ و خاتمه که مشتمل بر مکاتبات و منشآت اصحاب دانش و ارباب طبیعت و منتخبات تواریخ و تحفه مجلس شاهنشاهی است

یک صفحه نمونه از نسخه خطی مجمع الانشاء مربوط به کتابخانه ملی به شماره ۱۰۷۹

- ۲۳ - جواب نامه امیر تیمور
- ۲۴ - نامه امیر تیمور از مراغه به ایلدرم بایزید در باب طلب صلح
- ۲۵ - نامه دیگر امیر تیمور به ایلدرم بایزید
- ۲۶ - جواب نامه امیر تیمور
- ۲۷ - نامه امیر تیمور به قیصر روم
- ۲۸ - نامه امیر تیمور به پادشاه مصر
- ۲۹ - نامه امیر تیمور به سید علی کیا گیلانی
- ۳۰ - جواب نامه امیر تیمور از سوی سید علی کیا گیلانی
- ۳۱ - نامه امیر تیمور به سید علی کیا گیلانی
- ۳۲ - نامه امیر تیمور به سلطان احمد جلایری
- ۳۳ - جواب نامه امیر تیمور
- ۳۴ - نامه امیر تیمور به ایلدرم بایزید خان والی روم
- ۳۵ - جواب نامه امیر تیمور
- ۳۶ - نامه شاهرخ به برادرش میرانشاه
- ۳۷ - نامه شاهرخ به برادرزاده اش میرزا اسکندر پسر عمر شیخ
- ۳۸ - ذکر اولاد و احفاد پادشاه امیر تیمور
- ۳۹ - نامه دایمنگ خان پادشاه ختای به شاهرخ
- ۴۰ - جواب شاهرخ به دایمنگ
- ۴۱ - نامه شاهرخ به پادشاه ختای
- ۴۲ - نامه شاهرخ به خضر خان حاکم هندوستان
- ۴۳ - صورت خطبه شاهرخ پادشاه
- ۴۴ - نامه شاهرخ به پسرش الخ بیگ
- ۴۵ - نامه شاهرخ به سلطان محمد پسر ایلدرم بایزید
- ۴۶ - جواب نامه شاهرخ
- ۴۷ - حکم میرزا شاهرخ به والی مصر
- ۴۸ - نامه یکی از سادات به شاهرخ
- ۴۹ - نامه سید محمد نوربخش در نصیحت مریدان و اهل معرفت
- ۵۰ - نامه شاهرخ به ممالک محروسه در دفع قرایوسف ترکمان
- ۵۱ - نامه ابراهیم بن شاهرخ که به نام مولانا حسن نوشته شده
- ۵۲ - منشور شاهرخ به ناصر کیای گیلانی
- ۵۳ - منشور شاهرخ به پسرش سلطان محمد میرزا در باب

حکومت عراق

- ۵۴ - نامه شاهرخ به سید محمد نوربخش
- ۵۵ - رقعہ سلطان ملکشاه به حسن صباح
- ۵۶ - جواب این رقعہ
- ۵۷ - نامه سلطان محمد بن بایسنقر به مراد بیگ رومی
- ۵۸ - نامه سلطان محمد بن بایسنقر به جهانشاه میرزا

صفحه دیگری از نسخه خطی
مجمع الانشاء

**کتاب مجمع الانشاء نوشته ایواغلی
حیدر بن ابوالقاسم در دو جزء، شامل
۳۴۲ سند است**

- ۵۹- نامه سلطان محمد بن بایسنقر در جواب نامه ناصر گیلانی
- ۶۰- نامه یکی از سلاطین به سلطان ابوسعید گورکان
- ۶۱- نشان صدارت سلطان حسین میرزا
- ۶۲- فتحنامه سلطان حسین میرزا به یادگار محمد میرزا
- ۶۳- نامه سلطان حسین میرزا به مولانا جامی
- ۶۴- نامه سلطان حسین میرزا به خواجه عبدالله سمرقندی
- ۶۵- نامه سلطان حسین میرزا به سلطان محمد رومی
- ۶۶- فرمان سلطان حسین میرزا در منع ریش تراشی
- ۶۷- نامه امیر علیشیر به فضل الله بن محمد و خواجه عبدالله

مرورید

- ۶۸- نامه سلطان حسین میرزا به امیر علیشیر در باب حج
- ۶۹- جواب نامه مذکور
- ۷۰- جواب سلطان حسین میرزا به امیر علیشیر
- ۷۱- نامه سلطان حسین میرزا به سلطان علی خوش نویس
- ۷۲- نامه امیر حسن بیگ (اوزون حسن) به سلطان محمد

فاتح عثمانی

- ۷۳- جواب نامه امیر حسن بیگ
- ۷۴- نامه حسن پادشاه به سلطان محمد
- ۷۵- نامه سلطان محمد فاتح به پسرش سلطان جم
- ۷۶- نامه حسن پادشاه به سلطان حسین میرزا
- ۷۷- نامه سلطان حسین میرزا به حسن پادشاه
- ۷۸- نامه سلطان حسین میرزا به حسن پادشاه
- ۷۹- نامه قرايوسف به سلطان محمد فاتح
- ۸۰- نامه قراعثمان به شاهرخ
- ۸۱- نامه خواجه جهان از جانب سلطان محمد تهمتن حاکم

هندوستان به سلطان محمد فاتح

- ۸۲- نامه سلطان محمد فاتح به پسر خود که حاکم قرامان بود
- ۸۳- عریضه پسر سلطان محمد به پدر
- ۸۴- نامه سلطان سلیم به الوند ترکمان
- ۸۵- نامه سلطان سلیم به عبیدخان اوزبک
- ۸۶- جواب نامه مذکور
- ۸۷- جواب سلطان سلیم به عبیدخان

جزء دوم در هفت فصل تدوین گردیده که ترتیب آن به شرح زیر است:

- فصل اول: نامه‌های دوران شاه اسماعیل اول
- فصل دوم: نامه‌های دوران شاه تهماسب اول
- فصل سوم: نامه‌های دوران شاه اسماعیل دوم
- فصل چهارم: نامه‌های دوران سلطان محمد خداپنده
- فصل پنجم: نامه‌های دوران شاه عباس اول
- فصل ششم: نامه‌های دوران شاه صفی

فصل هفتم: در نسخ موجود، این فصل و خاتمه به چشم نمی‌خورد و تقسیم کتاب به دو جزء و تقسیم جزء دوم به هفت فصل و نیز یک خاتمه از مندرجاتی است که در مقدمه کتاب به ثبت رسیده است.

تعداد نوشته‌های جزء دوم، دویست و پنجاه و پنج مورد است که عبارتند از:

- ۱- نامه شاه اسماعیل اول به سلطان حسین میرزا

مجمع الانشاء، مجموعه‌ای از مکاتبات، فرامین و عرایض دوره
 سلجوقی، تیموری و صفوی است که «چارلز ریو» در «فهرست نسخ
 خطی فارسی موزه بریتانیا»، عنوان آن را «نسخه جامع مراسمات
 اولوالالباب» ثبت کرده است»

- ۲ - جواب نامه مذکور
 ۳ - نامه شیبک خان به شاه اسماعیل اول
 ۴ - نامه شاه اسماعیل اول به شیبک خان در باب علاءالدوله ذوالقدر
 ۵ - نامه شاه اسماعیل به شیبک خان
 ۶ - نشان شیبک خان اوزبک
 ۷ - نامه شاه اسماعیل اول به قانصوغوری سلطان مصر
 ۸ - نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان
 ۹ - نامه سلطان سلیمان به شاه تهماسب در باب سلطان بایزید
 ۱۰ - نامه سلطان سلیمان به شاه تهماسب در باب سلطان بایزید
 ۱۱ - نامه سلطان سلیمان به شاه تهماسب در باب سلطان بایزید
 ۱۲ - نامه سلطان سلیمان به شاه تهماسب در باب صلح
 ۱۳ - جواب نامه مذکور
 ۱۴ - جواب سلطان سلیمان به شاه تهماسب
 ۱۵ - نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان
 ۱۶ - نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان در باب بایزید
 ۱۷ - نامه سلطان سلیمان به شاه تهماسب
 ۱۸ - نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان
 ۱۹ - عریضه سلطان سلیم به پدرش سلطان سلیمان در باب بایزید
 ۲۰ - جواب عریضه مذکور
 ۲۱ - نامه شاه تهماسب به پادشاه روم
 ۲۲ - نامه سلطان سلیمان در باب گرفتن بایزید
 ۲۳ - نامه سلطان سلیمان در باب بایزید
 ۲۴ - نامه شاه تهماسب در باب بایزید
 ۲۵ - نامه سلطان سلیم پادشاه روم به شاه تهماسب
 ۲۶ - نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان عثمانی
 ۲۷ - نامه شاه تهماسب به سلطان مراد پادشاه روم
 ۲۸ - نامه همایون پادشاه به شاه تهماسب
 ۲۹ - نامه همایون پادشاه به شاه تهماسب
 ۳۰ - جواب نامه مذکور
 ۳۱ - نامه همایون پادشاه به شاه تهماسب پس از بازگشت از ایران
- ۳۲ - نامه شاه تهماسب به عبید خان اوزبک
 ۳۳ - نامه عبیدخان به شاه تهماسب
 ۳۴ - جواب نامه مذکور
 ۳۵ - نامه عبید به سلطان مراد عثمانی
 ۳۶ - نامه شاه تهماسب به اکبر شاه گورکانی
 ۳۷ - نامه شاه تهماسب به سلطان روم در باب الامه و القاس میرزا
 ۳۸ - فرمان سلطان ابراهیم میرزا در باب ایشیک آقاسی باشیگری نظام الدین علی بیگ اوحدی
 ۳۹ - سواد پروانچه شاه تهماسب به خان احمد گیلانی
 ۴۰ - نامه اسکندر پاشا به شاه تهماسب
 ۴۱ - نشان چرخچی باشی گری ولی بیگ استاجلو
 ۴۲ - نشان تولیت آستان امام رضا (ع) به یکی از سادات
 ۴۳ - سواد نشانی که خواجه امیر بیگ مهرداد در جواب کتابتی که از مشرف قلعه قهقهه برای خود او نوشته بود
 ۴۴ - سواد نشان وزارت خواجه امیر بیگ مهرداد
 ۴۵ - سواد پروانچه شاه تهماسب به معصوم بیگ صفوی
 ۴۶ - سواد فرمان شاه تهماسب به امیر میرزا شکرالله مستوفی الملک
 ۴۷ - عرضه داشت شاه طاهر از هندوستان
 ۴۸ - عرضه داشت شاه طاهر به شاه تهماسب
 ۴۹ - عرضه داشت شاه طاهر به مولانا شمس الدین محمد
 ۵۰ - نامه همایون پادشاه به بهادرخان حاکم گجرات
 ۵۱ - نامه قاضی جهان به همایون پادشاه
 ۵۲ - جواب بهادرخان به همایون پادشاه
 ۵۳ - نامه مریم بیگم به والده خود
 ۵۴ - نامه مریم بیگم به همشیره خود زینب بیگم
 ۵۵ - نامه اسماعیل میرزا به اکبر شاه
 ۵۶ - فرمان وزارت میرزا اسلمان از سوی اسماعیل میرزا
 ۵۷ - فرمان اعطای حکومت به میرزا شکرالله
 ۵۸ - نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان
 ۵۹ - اعطای منصب امیر دیوانی به سلطان ابراهیم
 ۶۰ - نامه سلطان محمد به سلطان مراد عثمانی

- ۶۱ - نامه سلطان محمد به سلطان مراد عثمانی
 ۶۲ - نامه سلطان محمد به شاه فتح الله شیرازی
 ۶۳ - نامه شاه عباس به سلطان مراد عثمانی
 ۶۴ - سنور (قرارداد مرزی) به امضای خضر پاشا و حسن خان

فورچی

- ۶۵ - نامه سلطان مراد خان به شاه عباس اول
 ۶۶ - نامه شاه عباس اول به خان احمد گیلانی
 ۶۷ - نامه شاه عباس به سلطان مراد عثمانی
 ۶۸ - نامه سلطان مراد به شاه عباس
 ۶۹ - نامه شاه عباس به سلطان مراد
 ۷۰ - نامه سلطان مراد به شاه عباس
 ۷۱ - نامه شاه عباس به سلطان مراد
 ۷۲ - نامه سلطان محمد خان عثمانی به شاه عباس
 ۷۳ - نامه شاه عباس به سلطان محمد خان
 ۷۴ - نامه سلطان محمد به شاه عباس
 ۷۵ - نامه سلطان محمد به شاه عباس
 ۷۶ - نامه سلطان محمد به شاه عباس
 ۷۷ - نامه سلطان محمد به شاه عباس
 ۷۸ - نامه سلطان محمد به شاه عباس
 ۷۹ - جواب نامه سلطان محمد
 ۸۰ - نامه سلطان محمد به شاه عباس
 ۸۱ - نامه سلطان محمد به شاه عباس
 ۸۲ - نامه شاه عباس به سلطان محمد
 ۸۳ - نامه شاه عباس به سلطان احمد عثمانی
 ۸۴ - نامه شاه عباس به سلطان احمد عثمانی
 ۸۵ - نامه شاه عباس به سلطان احمد عثمانی
 ۸۶ - صلح نامه که قاضی خان صدر نوشته
 ۸۷ - نامه سلطان عثمانی به عباس اول
 ۸۸ - نامه شاه عباس به سلطان عثمانی
 ۸۹ - نامه سلطان مصطفی به شاه عباس
 ۹۰ - جواب نامه مذکور

۹۱ - نامه شاه عباس به سلطان مصطفی (به قلم میر محمد باقر

داماد

- ۹۲ - نامه سلطان مراد به شاه عباس
 ۹۳ - جواب نامه مذکور
 ۹۴ - نامه وزیر اعظم عثمانی به شاه عباس
 ۹۵ - نامه وزیر اعظم سلطان مراد به شاه عباس
 ۹۶ - نامه وزیر اعظم به شاه عباس
 ۹۷ - نامه وزیر اعظم سلطان مراد به شاه عباس

- ۹۸ - نامه شاه عباس به مفتی روم
 ۹۹ - نامه وزیر اعظم سلطان محمد به شاه عباس
 ۱۰۰ - نامه وزیر اعظم سلطان محمد به شاه عباس
 ۱۰۱ - نامه محمد پاشا وزیر سلطان محمد خان به شاه عباس
 ۱۰۲ - نامه وزیر اعظم به عباس اول
 ۱۰۳ - نامه حسن پاشا وزیر دوم سلطان محمد عثمانی به شاه

عباس

- ۱۰۴ - نامه یکی از وزرا به شاه عباس
 ۱۰۵ - عریضه جعفر پاشا به شاه عباس
 ۱۰۶ - عریضه جعفر پاشا
 ۱۰۷ - عریضه علی بیگ به شاه عباس در باب صلح
 ۱۰۸ - نامه مراد پاشا به شاه عباس
 ۱۰۹ - نامه نصح پاشا به شاه عباس
 ۱۱۰ - نامه شاه عباس به نصح پاشا
 ۱۱۱ - نامه سلطان محمد در جواب نامه صفی میرزا در باب تعزیه

شاه عباس اول

- ۱۱۲ - نامه حاتم بیگ به ابراهیم پاشا وزیر عثمانی
 ۱۱۳ - نامه ابراهیم پاشا به حاتم بیگ
 ۱۱۴ - نامه حاتم بیگ به وزیر اعظم عثمانی
 ۱۱۵ - نامه نصح پاشا به حاتم بیگ
 ۱۱۶ - نامه یکی از وزرا به حاتم بیگ
 ۱۱۷ - نامه ذوالفقار خان به پاشای شام
 ۱۱۸ - نامه شاه عباس به وزیر اعظم سلطان مصطفی عثمانی
 ۱۱۹ - صورت پروانچه شاه عباس به میرزای عالمیان
 ۱۲۰ - فتحنامه شاه عباس
 ۱۲۱ - نامه شاه عباس به اکبر شاه
 ۱۲۲ - جواب اکبر شاه
 ۱۲۳ - نامه شاه عباس به اکبر شاه
 ۱۲۴ - نامه شاه عباس به اکبر شاه
 ۱۲۵ - نامه شاه عباس به اکبر شاه
 ۱۲۶ - نامه شاه عباس به شاه سلیم (گورکانی)
 ۱۲۷ - نامه شاه عباس به شاه سلیم در باب تعزیت اکبر شاه
 ۱۲۸ - نامه شاه عباس به شاه سلیم در تهنیت پادشاهی او
 ۱۲۹ - نامه شاه سلیم به شاه عباس
 ۱۳۰ - نامه شاه عباس به شاه سلیم
 ۱۳۱ - نامه شاه سلیم به شاه عباس
 ۱۳۲ - نامه شاه عباس به شاه سلیم
 ۱۳۳ - جواب نامه مذکور
 ۱۳۴ - نامه شاه عباس به شاه سلیم در باب اضطراب

- ۱۳۵ - رقعہ شاه سلیم به شاه عباس
 ۱۳۶ - رقعہ شاه عباس به شاه سلیم
 ۱۳۷ - رقعہ شاه عباس به شاه سلیم
 ۱۳۸ - نامه شاه عباس به نور محل حرم شاه سلیم
 ۱۳۹ - نامه شاه عباس به شاه سلیم
 ۱۴۰ - نامه شاه عباس به شاه سلیم
 ۱۴۱ - جواب نامه مذکور
 ۱۴۲ - نامه شاه عباس به شاه سلیم
 ۱۴۳ - جواب نامه مذکور
 ۱۴۴ - نامه شاهزاده دانیال به شاه عباس
 ۱۴۵ - جواب نامه مذکور
 ۱۴۶ - نامه شاهزاده خرم به شاه عباس
 ۱۴۷ - جواب نامه مذکور
 ۱۴۸ - نامه شاه عباس به شاهزاده خرم
 ۱۴۹ - نامه شاهزاده خرم به شاه عباس
 ۱۵۰ - نامه شاه عباس به شاهزاده خرم
 ۱۵۱ - نامه شاه جهان به شاه عباس
 ۱۵۲ - رقعہ شاه عباس به شاه جهان بعد از فوت شاه سلیم
 ۱۵۳ - جواب نامه مذکور
 ۱۵۴ - نامه شاه عباس در دفع محاربه شاه سلیم با پادشاهان دکن
 ۱۵۵ - نامه شاه عباس به عادل شاه
 ۱۵۶ - نامه شاه عباس به قطب شاه
 ۱۵۷ - نامه قطب شاه به شاه عباس
 ۱۵۸ - نامه شاه عباس به عبداللہ خان
 ۱۵۹ - نامه شاه عباس به عبداللہ خان
 ۱۶۰ - نامه عبدالمومن خان به شاه عباس
 ۱۶۱ - جواب نامه مذکور
 ۱۶۲ - نامه عبدالمومن خان به شاه عباس
 ۱۶۳ - جواب نامه مذکور
 ۱۶۴ - نامه عبدالمؤمن خان به شاه عباس
 ۱۶۵ - جواب نامه مذکور
 ۱۶۶ - نامه عبدالمؤمن خان به شاه عباس
 ۱۶۷ - جواب نامه مذکور
 ۱۶۸ - نامه شاه عباس به عبدالمؤمن خان
 ۱۶۹ - جواب نامه مذکور
 ۱۷۰ - جواب نامه شاه عباس از سوی عبدالمؤمن خان
 ۱۷۱ - نامه شاه عباس به نورمحمدخان
 ۱۷۲ - نامه شاه عباس به عبدالرحیم خواجه بخاری
- ۱۷۳ - عرضه داشت خان احمد گیلانی به شاه عباس
 ۱۷۴ - عریضہ خان احمد به شاه عباس
 ۱۷۵ - جواب عریضہ مذکور
 ۱۷۶ - نامه شاه صفی به سلطان مراد خان
 ۱۷۷ - نامه شاه صفی به سلطان مرادخان
 ۱۷۸ - نامه سلطان مراد به شاه صفی
 ۱۷۹ - نامه سلطان ابراهیم به شاه صفی
 ۱۸۰ - جواب نامه مذکور
 ۱۸۱ - نامه سلطان ابراهیم خان به شاه صفی
 ۱۸۲ - جواب نامه مذکور
 ۱۸۳ - نامه شاه جهان به شاه صفی
 ۱۸۴ - نامه شاه صفی به شاهزاده خرم
 ۱۸۵ - نامه شاه صفی به سلطان خرم
 ۱۸۶ - نامه شاه صفی به سلطان خرم
 ۱۸۷ - جواب سلطان خرم به نامه مذکور
 ۱۸۸ - نامه سلطان خرم به شاه صفی
 ۱۸۹ - نامه سلطان خرم به شاه صفی
 ۱۹۰ - نامه امامقلی خان به شاه صفی
 ۱۹۱ - نامه ندر محمدخان به مرتضی قلی خان
 ۱۹۲ - نامه شاه صفی به امامقلی خان
 ۱۹۳ - نامه سلطان محمدشاه به احمد خان بیگ قورچی
 ۱۹۴ - نامه شاه صفی به اسفندیار خان والی اورگنج
 ۱۹۵ - نامه اسفندیار خان به شاه صفی
 ۱۹۶ - نامه سپهسالار شاه صفی به اسفندیار خان
 ۱۹۷ - فتحنامه بعد از فتح ایروان
 ۱۹۸ - چهار نامه به شاه صفی
 ۱۹۹ - نامه شاه صفی به پادشاه روس
 ۲۰۰ - نامه شاه صفی به پادشاه روس
 ۲۰۱ - نامه ای از شاه صفی
 ۲۰۲ - نامه ای از جانب شاه صفی به سلطان بلاغی
 ۲۰۳ - نامه ای از شاه صفی به سلطان بلاغی
 ۲۰۴ - نامه نورمحمد خان به شاه صفی
 ۲۰۵ - عریضہ رستم محمدخان اوزبک
 ۲۰۶ - نامه مرتضی پاشا به رستم خان سپهسالار
 ۲۰۷ - جواب نامه مذکور
 ۲۰۸ - نامه محمدپاشا به شاه صفی
 ۲۰۹ - نامه محمد پاشا به شاه صفی
 ۲۱۰ - نامه محمد پاشا به شاه صفی
 ۲۱۱ - جواب شاه صفی به نامه مذکور

- ۲۴۸ - نامه شاه صفی به مراد بخش
 ۲۴۹ - نامه شاه صفی به والی دکن
 ۲۵۰ - رقعه داراشکوه
 ۲۵۱ - جواب رقعه داراشکوه
 ۲۵۲ - نامه یکی از فضلا در حین محاصره مشهد از سوی عبیدالله خان
 ۲۵۳ - جواب نامه علمای ماوراءالنهر
 ۲۵۴ - جواب نامه علمای ماوراءالنهر به قلم محمد مشکک رستمداری
 ۲۵۵ - صورت وقف نامه شاه عباس ماضی
 ۲۵۶ - سواد حکم شاه تهماسب در آمدن همایون پادشاه.^۲
 شرح بالا از نسخه خطی متعلق به کتابخانه ملی مذکور شد. در نسخه خطی متعلق به موزه بریتانیا، آخرین نامه از طرف رستم خان به صدراعظم مصطفی پاشا ثبت گردیده است.^۳
 تعداد این نوشته‌ها را مرحوم محمد تقی دانش پژوه در فهرست فیلم نسخه‌های خطی متعلق به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، در مجموع ۱۳۱ مورد ذکر کرده است.^۴ شماره میکروفیلم مربوط به دانشگاه تهران (کتابخانه مرکزی)، ۲۷۲۲ است و شماره عکس آن نیز در همین مکان، ۶۷۱۰ ثبت گردیده است. گویا اصل این نسخه در سه جلد خطی بوده که در پنج جلد به صورت عکس درآمده و این نسخه ابتدا در اختیار دکتر مهدی بیانی بوده، سپس به مالکیت جعفر شریف امامی درآمده و پس از آن نسخه اصلی در اختیار مجلس شورای ملی قرار گرفته است.
 در کتابخانه مجلس شورای اسلامی، نسخه‌ای به شماره میکروفیلم ۲۳۲۴ موجود است که در رمضان ۱۲۴۹ در خمسه زنجان توسط سید محمد موسوی برای میرزا عباس علی تفرشی نوشته شده است.
- پی نوشت‌ها:
 ۱ - رجوع کنید به:
 Catalogue The Persian Manuscripts, in: The British Museum, By Charles Rieu, PH.D, Volum 1.
 ۲ - رجوع کنید به مجمع الانشاء نسخه متعلق به کتابخانه ملی به شماره ۱۰۷۹.
 ۳ - رجوع کنید به منبع شماره یک بالا.
 ۴ - رجوع کنید به فهرست فیلم نسخه‌های خطی، چاپ دانشگاه تهران.
- ۲۱۲ - جواب نامه مرتضی پاشا بیگلربیگی ایروان
 ۲۱۳ - نامه شاه صفی به محمد پاشا وزیر اعظم
 ۲۱۴ - نامه محمد پاشا وزیر اعظم به شاه صفی
 ۲۱۵ - جواب نامه محمد پاشا
 ۲۱۶ - جواب از سوی محمد پاشا
 ۲۱۷ - نامه به محمد پاشای مذکور
 ۲۱۸ - جواب محمد پاشا
 ۲۱۹ - نامه محمد پاشا به شاه صفی
 ۲۲۰ - سنور نامه از جانب محمد پاشا
 ۲۲۱ - سنور نامه از جانب شاه صفی
 ۲۲۲ - نامه از جانب محمد پاشا
 ۲۲۳ - اخلاص نامه از جانب محمد پاشا
 ۲۲۴ - اخلاص نامه از جانب محمد پاشا
 ۲۲۵ - جواب نامه محمد پاشا
 ۲۲۶ - حکم شاه صفی به صفدر خان ایلچی هند
 ۲۲۷ - نامه شاه صفی به لوندخان
 ۲۲۸ - نامه لوندخان در تعزیت شاه صفی
 ۲۲۹ - فرمانی که از مازندران به اسم والی باش آچوق صادر گشته
 ۲۳۰ - نامه از جانب اعتمادالدوله به تهمورث خان گرجی
 ۲۳۱ - نامه از جانب سپهسالار رستم خان به محمد پاشای وزیر عثمانی
 ۲۳۲ - نامه سپهسالار به محمد پاشا
 ۲۳۳ - نامه وزیر اعظم مصطفی پاشا به رستم خان
 ۲۳۴ - نامه وزیر اعظم به سپهسالار
 ۲۳۵ - نامه سردار مذکور به سپهسالار
 ۲۳۶ - جواب نامه مذکور
 ۲۳۷ - نامه مصطفی پاشای وزیر به رستم خان
 ۲۳۸ - نامه مصطفی پاشا به سارو خان
 ۲۳۹ - نامه رستم خان به مصطفی پاشای صدر اعظم
 ۲۴۰ - نامه رستم خان سپهسالار
 ۲۴۱ - نامه مصطفی پاشا به شاه صفی
 ۲۴۲ - نامه رستم خان به مصطفی پاشا
 ۲۴۳ - نامه مستوفی الممالک به اعظم خان قاضی
 ۲۴۴ - رقعه به شاه صفی از سلطان بلاغی
 ۲۴۵ - عطوفت نامه از شاه به سلطان بلاغی
 ۲۴۶ - نامه از شاه عباس ثانی به شاهزاده خرم
 ۲۴۷ - سواد فرمان بعد از فتح قندهار به پادشاه هند